

Qüestió de llibertat

Carles Dolç

Si estàs contra el sistema, contra l'estat; si no t'agrada el règim establert perquè el consideres un frau més o menys global; si continues pensant que grans objectius de llibertat resten pendents políticament, és fàcil que et diguen dogmàtic o primitiu (més educadament: ets impropis). No t'has adaptat, particularment, al concepte de política que es va encetar després del 77 i després de bona cosa d'anys de total rebuig a l'anterior. Si formules per via positiva el teu pensament i et dius rupturista o revolucionari, rebràs alguna qualificació anàloga.

Els qui ens situem en l'esquerra radical rebem aquestes acusacions d'alguns antics companys d'idees i persecucions. Adjectius així són fàcils i a la page. L'intent d'explicació de les noves positures justifica la necessitat d'una política realista, la que ara han adoptat ells.

El dibuix es fa més fi quan es tracta de definir les diferències entre aquest realisme i el del PSOE. El d'aquest se'ns diu que implica sempre la renúncia a alguna cosa; l'altre, però, no. Tanmateix, les diferències pràctiques no són tan visibles.

Totes dues posicions accepten que s'han esvanit les condicions per a

canvis profunds i radicals, situació innegable a partir del «realisme» imperant. Hi ha un centre en tots dos, concreció d'aquest realisme: cercar, com siga, un espai electoral. El fet que el PSOE ja el té i que els altres no, pot ser-ne la diferència. N'hi hauria, de diferència, per exemple, si l'objectiu fos introduir-se en els moviments socials, fer-ne i potenciar-los; sense aquests, sense el seu desenvolupament a tots els nivells, amb allò que suposen de protagonisme popular efectiu, única substància d'autèntics i possibles canvis, no guanyarem tota la llibertat que necessitem. És allò que sempre ha estat dit: els canvis, els ha de fer la gent, no les institucions (i menys aquestes o des d'aquestes, per molt legals o legítimes que siguen). I més, tractant-se d'una lluita com la nostra, d'alliberament nacional: això implica la necessitat de desfer-se d'un estat que t'hi barra totalment el pas, fins i tot des dels seus instruments més refinats, com ara la Constitució actual.

Hi ha altra dimensió de l'afer: es diu que no es renuncia als grans principis, però no es fa esforç per donar-los a conèixer, per explicar-los, per popularitzar-los. Per tal d'intentar guanyar l'espai electoral, s'abando-

nen les qüestions conflictives. Aleshores, la política que es fa diàriament és la practicable, la possible, l'efectiva (¿practicable, possible, efectiva, per a què?).

I, tanmateix, sense autodeterminació, val a dir sobirania, o Països Catalans, no hi haurà llibertat nacional. No són precisament paraules màgiques, sinó alguns noms de la llibertat. Cercar una base més àmplia per al nacionalisme és completament necessari, però sense adulterar-lo.

A aquestes grans qüestions no s'arribarà indefectiblement, passe el que passe en la història futura. La història no té una sola pàgina escrita, la humanitat no arribarà necessàriament al comunisme o, el País Valencià, a la seua llibertat. Són possibilitats que depenen del treball, la voluntat i l'acció d'homes i dones, de pobles. No és clar que arribem a aquestes fites, però sense arribar-hi...

Això sí, si ho assolim, serà per camins d'esquerra, i bastant radical (no per tal o tal formació d'esquerra concreta). La llibertat sempre és dura de guanyar i, al remat, exigeix lluites dràstiques.

PERIODISME D'INVESTIGACIÓ

Edicions del País Valencià, SA, convoca per als pròxims dies de l'I al 6 de juliol un Curset Accelerat de Periodisme d'Investigació, dirigit pel professor Ramon Barnils, de la Facultat de Ciències de la Informació de Barcelona, amb la col·laboració de diversos especialistes.

La matrícula serà restringida, d'acord amb el currículum dels participants.

Informació: Avda. Baró de Càrcer, 40-13a • 46001-València • Telf. 352 48 69